

Postanowienie z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00

Jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji.

*Przewodniczący: Sędzia SN Henryk Pietrkowski (sprawozdawca)
Sędzia SN Zbigniew Kwaśniewski, Sędzia SA Hanna Małaniuk*

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Jana B. przeciwko Holdingowi Węglowemu S.A. w K. o naprawienie szkody, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 marca 2001 r. zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 października 2000 r., oddalił zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z dnia 5 października 2000 r. odrzucił kasację powoda od wyroku tego Sądu z dnia 6 lipca 2000 r., bowiem nie zostały w niej przedstawione okoliczności uzasadniające przyjęcie kasacji do rozpoznania (art. 393³ § 1 k.p.c.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód, zarzucając naruszenie art. 393³ § 1 k.p.c., wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarżący uzasadniając zarzut naruszenia art. 393³ § 1 k.p.c. wyjaśnił, że "wskazał podstawy kasacji we wniosku kasacyjnym przywołując art. 361, art. 435, art. 6 k.c.". Podniósł ponadto, że "z treści uzasadnienia można łatwo wywieść uzasadnienie okoliczności do rozpoznania wniosku".

Pomijając zastrzeżenia jakie nasuwają się przy lekturze uzasadnienia zażalenia, w którym pojęcia "podstawy kasacji", "rozpoznanie kasacji", "wniosek kasacyjny" są mylone (np. "podstawy kasacji we wniosku kasacyjnym...", "okoliczności do rozpoznania wniosku"), przede wszystkim zauważyć należało, że

powód zaprzecza własnemu twierdzeniu, że wymóg kasacji z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. został spełniony, skoro jednocześnie zaznacza, że z treści uzasadnienia kasacji można łatwo wywieść okoliczności uzasadniające jej rozpoznanie.

Odnosząc się do tego stwierdzenia powoda uznać należy, że jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji.

Zgodnie z art. 393³ § 1 k.p.c., kasacja – obok oznaczenia zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia oraz wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu uchylenia lub zmiany – powinna zawierać także przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie. Niespełnienie tych wymagań konstrukcyjnych kasacji, które doktryna określa mianem jej "cech istotnych (kreatywnych)" sprawia, że podejmowana przez stronę czynność procesowa nie nosi cechy kasacji (nie jest kasacją). Skoro wymóg przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji ma taką samą wagę i znaczenie jak pozostałe istotne cechy kasacji, to wymóg spełnienia omawianej cechy kasacji badać należy według kryteriów, za pomocą których badane są pozostałe istotne cechy kasacji.

Sąd Najwyższy, oceniając kasację pod kątem spełnienia wymogu przytoczenia podstaw kasacji, wielokrotnie podkreślał, że działając jako sąd kasacyjny, nie może wyręczać stron oraz nie jest uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji zarzutów lub stawiania hipotez, czy też ryzykowania domysłów co do tego, jakiego aktu prawnego dotyczy podstawa kasacji. Działanie takie byłoby nieuprawnione, a nawet mogłoby być niezgodne z intencją i interesem strony wnoszącej kasację. Jest tak również dlatego, że ustawodawca, wprowadzając przymus adwokacko-radcowski, postawił kasacji wysokie wymagania profesjonalne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1997 r., II CKN 16/97, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1997 r., II CKN 189/97, nie publ., z dnia 16 października 1997 r., II CKN 390/97, nie publ., wyrok z dnia 5 grudnia 1996 r., I PKN 33/96, OSNAPUS 1997, nr 14, poz. 250).

Z przyczyn podanych wyżej należało uznać, że uwagi i stwierdzenia zaprezentowane w cytowanych orzeczeniach Sądu Najwyższego, dotyczą także wymogu przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji.

Prowadzi to do wniosku, że kasacja powoda nie spełnia istotnego wymogu z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.

W utrwalonym, wielokrotnie publikowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego, przekonująco wyjaśniono, że braki kasacji w zakresie elementów konstrukcyjnych powodują, że kasacja jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych kasacji (te powstają w przypadku niezachowania wymagań określonych w § 2 art. 393³ k.p.c.), i w związku z tym podlega odrzuceniu *a limine* (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1936 r., C.II. 859/36, Zb.Urz. 1937, poz.109, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2000 r., II CKN 711/00, OSNC 2000, nr 7-8, poz.151).

Kontynuując ten kierunek judykatury, Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00 (OSNC 2001, nr 3, poz. 51), uznał, że nieprzedstawienie w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) powoduje odrzucenie kasacji bez wzywania do uzupełnienia tego braku.

Sąd Apelacyjny zasadnie zatem odrzucił kasację na podstawie art. 393⁵ k.p.c. Zażalenie zawierające polemikę z tym trafnym poglądem, który stanowił podstawę wydania zaskarżonego postanowienia, podlegało oddaleniu (art. 385 w związku z art. 397 § 2 i art. 393¹⁸ § 3 k.p.c.).

